

Bruksela, 27 marca 2025 r.
(OR. en)

7496/25

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0060(NLE)

RECH 125
ATO 12

WNIOSEK

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	26 marca 2025 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2025) 111 final
Dotyczy:	Wniosek DECYZJA RADY w sprawie przyjęcia dodatkowego programu badawczego na lata 2024–2027 dotyczącego reaktora wysokostrumieniowego w Petten, realizowanego przez Wspólne Centrum Badawcze na rzecz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 111 final.

Załącznik: COM(2025) 111 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 26.3.2025 r.
COM(2025) 111 final

2025/0060 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie przyjęcia dodatkowego programu badawczego na lata 2024–2027 dotyczącego reaktora wysokostrumieniowego w Petten, realizowanego przez Wspólne Centrum Badawcze na rzecz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Reaktor wysokostrumieniowy (zwany dalej HFR) to instalacja badawcza w Petten (Niderlandy), którą udostępniono Europejskiej Wspólnocie Energii Atomowej (Euratom), reprezentowanej przez Komisję, zgodnie z umową zawartą w 1961 r. z Królestwem Niderlandów na okres 99 lat. W ramach tej umowy Komisja, w imieniu Wspólnoty, zobowiązała się do skonstruowania niezbędnych obiektów oraz do zapewnienia dodatkowego wyposażenia w celu optymalnego wykorzystania tych obiektów (w tym HFR). Od 1967 r., w ramach umowy o współpracy opartej na umowie z 1961 r., Komisja (JRC) powierza eksploatację reaktora niderlandzkiemu operatorowi „Nuclear Research and consultancy Group – NRG”.

HFR był eksploatowany w ramach programu wspólnotowego do 1971 r., kiedy to program ten został przekształcony w program dodatkowy oparty na art. 7 Traktatu Euratom, obejmujący programy wspólnotowe finansowane z budżetu wspólnotowego. Od tego czasu HFR jest eksploatowany w ramach kolejnych programów dodatkowych z udziałem różnych państw członkowskich.

W ramach dodatkowego programu badawczego finansowanego przez dwa lub więcej państw członkowskich HFR zapewnia stabilny i niezawodny strumień neutronów do celów eksperymentalnych. Badania w ramach programów dodatkowych obejmują: dziedzinę wiedzy dotyczącą materiałów jądrowych i paliwa jądrowego w celu podniesienia bezpieczeństwa reaktorów jądrowych (bazujących zarówno na rozszczepieniu, jak i syntezie jądrowej), badania nad starzeniem się reaktorów i zarządzaniem ich cyklem eksploatacyjnym, badania nad zaawansowanymi cyklami paliwowymi i gospodarką odpadami. HFR jest również obiektem szkoleniowym dla doktorantów i naukowców pracujących na poziomie podoktorskim prowadzących badania w ramach projektów krajowych lub europejskich.

Ostatni program dodatkowy przyjęto w dniu 29 czerwca 2020 r. i obejmuje on cztery lata (2020–2023) (decyzja Rady (Euratom) 2020/960 – Dz.U. L 211/14 z 3.7.2020). Program jest realizowany przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC) na rzecz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej. Środki na dodatkowy program badawczy na lata 2020–2023 pochodzą od dwóch uczestniczących w nim państw członkowskich, tj. Niderlandów i Francji, i wynoszą łącznie 27 854 000 EUR. Kwota ta obejmuje rezerwy na roczne wkłady przeznaczone na fundusz likwidacyjny reaktora. Wspomniany dodatkowy program badawczy zakończył się w dniu 31 grudnia 2023 r.

Reaktor jest również wykorzystywany do komercyjnej produkcji izotopów promieniotwórczych (za którą odpowiedzialność ponosi operator) dla ponad 65 % ze wszystkich 10 mln diagnoz medycznych przeprowadzanych co roku w Europie. Stanowi on niezastąpione źródło dostaw dla europejskich przedsiębiorstw radiofarmaceutycznych działających w tej dziedzinie. Ponadto ze względu na lokalizację reaktora jego produkcja jest szybko kierowana do europejskich ośrodków zdrowia. Ten aspekt ma kluczowe znaczenie w przypadku najczęściej stosowanych izotopów krótkożyciowych.

Niniejszy wniosek dotyczy decyzji Rady w sprawie nowego czteroletniego programu eksploatacji HFR (na lata 2024–2027) w oparciu o wkład Nuclear Research and consultancy Group – NRG (w imieniu Niderlandów) i Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies

alternatives – CEA (w imieniu Francji). Wkład w dodatkowy program badawczy na lata 2024–2027 wyniesie 26,815 mln EUR w czteroletnim okresie, pod warunkiem regularnej eksploatacji i konserwacji HFR. Kwota ta obejmuje rezerwy na roczne wkłady przeznaczone na fundusz likwidacyjny reaktora. Jeśli w okresie 2024–2027 operator NRG przedstawi krajowym organom ds. bezpieczeństwa oficjalne zawiadomienie w sprawie ostatecznego zamknięcia przed wydaniem oświadczenia o bezpiecznym stanie konserwacji, płatności, które pozostały do zrealizowania, a także wezwania do wpłacania środków finansowych przez Komisję zostaną zawieszone.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 1996 r. Rada stwierdziła, że HFR może przyczynić się, przy założeniu dostatecznego finansowania, do realizacji programów wspólnotowych realizowanych w programach ramowych lub poza nimi.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

N.D.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawą wniosku jest art. 7 Traktatu Euratom.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

N.D.

- **Proporcjonalność**

N.D.

- **Wybór instrumentu**

N.D.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

N.D.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Spośród państw członkowskich, z którymi przeprowadzono konsultacje z uwagi na ich działalność badawczą w dziedzinie jądrowej, dwa państwa członkowskie (Niderlandy i Francja) zgodziły się wziąć udział w finansowaniu HFR.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

N.D.

- **Ocena skutków**

N.D.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

N.D.

- **Prawa podstawowe**

N.D.

4. WPLYW NA BUDŻET

W sprawozdaniu finansowym nowy program dodatkowy przedstawia wkład wnoszony przez dwa uczestniczące w programie państwa członkowskie, tj. Niemcy i Francję. Wkłady tych dwóch państw członkowskich wynoszą łącznie 26,815 mln EUR w okresie 2024–2027 r. Kwoty te wraz z oczekiwanym poziomem dochodu z działalności komercyjnej zapewniają wystarczający budżet operacyjny w celu zbilansowania przewidywanych kosztów reaktora w latach 2024–2027. Należy zauważyć, że budżet zawiera rezerwy przeznaczone na wycofanie reaktora z eksploatacji, a także na pokrycie kosztów związanych z ogólnym utrzymaniem HFR, mediami, ubezpieczeniami i gospodarką wypalonym paliwem jądrowym.

Komisja potwierdza swoje oświadczenie odnotowane w sprawozdaniu z posiedzenia Rady w dniu 27 czerwca 1996 r., zgodnie z którym „HFR może przyczynić się, przy założeniu dostatecznego finansowania, do realizacji programów wspólnotowych realizowanych w programach ramowych lub poza nimi. Uczestnictwo to będzie realizowane na zasadzie konkursu lub poprzez świadczenie instytutom JRC usług w zakresie napromieniowania podczas prowadzenia przez te instytuty odnośnych działań”. Oznacza to, że Komisja nie będzie miała wkładu finansowego w koszty eksploatacyjne HFR z funduszy budżetu instytucjonalnego, w tym w żadne koszty poniesione w związku z konserwacją lub naprawą reaktora.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Rada Gubernatorów Wspólnego Centrum Badawczego jest stale informowana o wdrażaniu programu. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie końcowe z wprowadzania w życie niniejszej decyzji.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

N.D.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

N.D.

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie przyjęcia dodatkowego programu badawczego na lata 2024–2027 dotyczącego reaktora wysokostrumieniowego w Petten, realizowanego przez Wspólne Centrum Badawcze na rzecz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 7,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po konsultacji z Komitetem Naukowo-Technicznym,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Reaktor wysokostrumieniowy w Petten („HFR”) jest ważnym zasobem, dzięki któremu Wspólnota może przeprowadzać badania w dziedzinie energii jądrowej poświęcone materiałoznawstwu i testowaniu materiałów, medycynie nuklearnej i bezpieczeństwu reaktorów jądrowych.
- (2) Eksploatacja HFR była wspierana w ramach szeregu dodatkowych programów badawczych. Ostatni dodatkowy program badawczy ustanowiony decyzją Rady (Euratom) 2020/960¹ na okres czterech lat wygaś w dniu 31 grudnia 2023 r.
- (3) Z uwagi na to, że HFR jest stale potrzebny, gdyż stanowi niezastąpioną infrastrukturę dla badań wspólnotowych w dziedzinach zwiększania bezpieczeństwa reaktorów jądrowych, zdrowia (w tym rozwoju izotopów medycznych do celów badań medycznych), syntezy jądrowej, badań podstawowych i szkoleń oraz gospodarki odpadami (łącznie z możliwością badania bezpieczeństwa paliw jądrowych dla systemów reaktorów o istotnym znaczeniu dla Europy), należy wspierać eksploatację tego reaktora do końca roku 2027 w ramach dodatkowego programu badawczego.
- (4) Z uwagi na szczególne zainteresowanie kwestią możliwości HFR w zakresie napromieniowania, *Nuclear Research and consultancy Group V.O.F* („NRG”) i *Commissariat à l’énergie atomique et aux énergies alternatives* („CEA”), jako podmioty wdrażające w przypadku odpowiednio Niderlandów i Francji, uzgodniły sfinansowanie całego dodatkowego programu badawczego dotyczącego HFR na lata

¹ Decyzja Rady (Euratom) 2020/960 z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia dodatkowego programu badawczego na lata 2020–2023 dotyczącego reaktora wysokostrumieniowego, realizowanego przez Wspólne Centrum Badawcze na rzecz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.U. L 211 z 3.7.2020, s. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/960/oj>).

2024–2027 poprzez wkłady do budżetu ogólnego Unii za pośrednictwem zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel.

- (5) Wkłady te mają służyć sfinansowaniu eksploatacji HFR w celu wsparcia programu badawczego, jak również regularnej eksploatacji i konserwacji HFR. Jeśli operator NRG przedstawi niderlandzkiemu krajowemu organowi regulacyjnemu oficjalne zawiadomienie w sprawie ostatecznego zamknięcia przed wydaniem oświadczenia o bezpiecznym stanie konserwacji, płatności, które pozostały do zrealizowania, a także wszelkie wezwania do wpłacania środków finansowych przez Komisję powinny zostać zawieszone.
- (6) Aby zapewnić ciągłość pomiędzy dodatkowymi programami badawczymi i sprawne działanie dodatkowego programu badawczego dotyczącego HFR na lata 2024–2027, niniejsza decyzja powinna mieć zastosowanie od dnia 1 stycznia 2024 r.
- (7) Rada Gubernatorów Wspólnego Centrum Badawczego wydała wstępną opinię² zgodnie z art. 4 ust. 2 decyzji Komisji 96/282/Euratom³,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym przyjmuje się na okres czterech lat, począwszy od dnia 1 stycznia 2024 r., dodatkowy program badawczy dotyczący eksploatacji reaktora wysokostrumieniowego w Petten (HFR), (zwany dalej „programem”), którego cele określone są w załączniku I.

Artykuł 2

Koszty realizacji programu, szacowane na 26 815 000 EUR, finansowane są w całości z wkładów wnoszonych przez Francję i Niderlandy za pośrednictwem odpowiednio Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives (CEA) i *Nuclear Research and consultancy Group V.O.F* (NRG). Podział tej kwoty przedstawiono w załączniku II. Wkłady te uważa się za zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509⁴.

Artykuł 3

1. Za zarządzanie programem odpowiada Komisja. W tym celu Komisja korzysta z usług Wspólnego Centrum Badawczego.
2. Komisja informuje Radę Gubernatorów Wspólnego Centrum Badawczego o wdrażaniu programu.

² Opinia z dnia 7 listopada 2024 r.

³ Decyzja Komisji 96/282/Euratom z dnia 10 kwietnia 1996 r. w sprawie reorganizacji Wspólnego Centrum Badawczego (Dz.U. L 107 z 30.4.1996, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

Artykuł 4

W przypadku przedstawienia niderlandzkiemu krajowemu organowi ds. bezpieczeństwa oficjalnego zawiadomienia w sprawie ostatecznego zamknięcia HFR przed wydaniem oświadczenia o bezpiecznym stanie konserwacji, zobowiązania ze strony Francji i Niderlandów, za pośrednictwem odpowiednio CEA i NRG, w sprawie dalszych płatności, a także wszelkie wezwania do wpłacania środków finansowych przez Komisję na mocy niniejszej decyzji zostają zawieszone.

Artykuł 5

Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie końcowe z wprowadzania w życie niniejszej decyzji po zakończeniu programu na lata 2024–2027.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 7

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 stycznia 2024 r.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Dodatkowy program badawczy na lata 2024–2027 dotyczący reaktora wysokostrumieniowego realizowany przez Wspólne Centrum Badawcze na rzecz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej

1.2. Dziedziny polityki, których dotyczy wnioski/inicjatywa

Tytuł 01: Badania naukowe i innowacje

Rozdział 01 20: Projekty pilotażowe, działania przygotowawcze, prerogatywy i inne działania

Artykuł 01 20 03: Inne działania

Pozycja 01 20 03 05: Eksploatacja reaktora wysokostrumieniowego (HFR) — Dodatkowy program badawczy dotyczący HFR

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

☐ nowego działania

☐ nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego / działania przygotowawczego⁵

☒ przedłużenia bieżącego działania

☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

Reaktor wysokostrumieniowy (HFR) odgrywa w Unii Europejskiej ważną rolę we wspieraniu produkcji medycznych izotopów promieniotwórczych, w obszarach badań dotyczących bezpieczeństwa starzenia się i wydłużania cyklu eksploatacyjnego elektrowni jądrowych, poprawy bezpieczeństwa paliwowego, bezpiecznej gospodarki odpadami promieniotwórczymi, a także w obszarze szkoleń.

Ponadto w badaniach podstawowych wiązki neutronów wykorzystywane są w celu badania struktury materiałów. Działalność ta charakteryzuje się stałym postępem i przyczynia się do zrozumienia mechanizmów degradacji oraz łagodzenia ich skutków, co ma znaczenie dla bezpieczeństwa istniejących obiektów jądrowych. W ramach badań nad syntezą termojądrową realizowanych jest kilka projektów mających na celu zbadanie materiałów strukturalnych i paliworodnych do wykorzystania w przyszłych reaktorach termojądrowych.

⁵

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

1.4.2. *Cel(e) szczegółowy(e)*

Cel szczegółowy

Głównym celem programu dodatkowego dotyczącego HFR jest bezpieczna i niezawodna eksploatacja HFR. Działanie to oznacza normalną eksploatację instalacji przez maksymalny czas eksploatacji oraz wytwarzanie strumieni neutronów do celów eksperymentalnych i produkcji izotopów medycznych.

1.4.3. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Dane i wyniki badań dotyczące napromieniowania w odniesieniu do szerokiego spektrum dziedzin, takich jak: bezpieczeństwo reaktorów jądrowych, rozwój i produkcja izotopów promieniotwórczych do celów medycyny i badań medycznych, badania nad materiałami w zakresie reaktorów termojądrowych, podstawowe badania i szkolenia w dziedzinie jądrowej, gospodarka odpadami oraz paliwa jądrowe dla nowej, bezpieczniejszej generacji systemów reaktorów.

1.4.4. *Wskaźniki dotyczące realizacji celów*

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Obowiązki Komisji obejmują zarządzanie dodatkowym programem badawczym, a w konsekwencji składanie sprawozdań dotyczących stanu technicznego pracy reaktora, jego wykorzystania w celach naukowych oraz jego sytuacji budżetowej. Ponadto JRC przygotuje sprawozdanie końcowe obejmujące następujące kwestie:

- sprawozdanie techniczne zapewniające dane operacyjne dotyczące HFR;
- skrócony opis głównych osiągnięć naukowych;
- status działań związanych z konserwacją i naprawami;
- stan budżetu w zakresie dochodów od państw członkowskich oraz wykorzystania budżetu dodatkowego programu badawczego (w tym rezerw przeznaczonych na wycofanie reaktora z eksploatacji, kosztów zarządzania, płatności na rzecz operatora itp.).

1.5. **Uzasadnienie wniosku/inicjatywy**

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

HFR ma na celu wsparcie działań w zakresie badań i rozwoju uczestniczących państw członkowskich w następujących dziedzinach: bezpieczeństwo instalacji jądrowych i cyklu paliwowego, gospodarka odpadami, synteza termojądrowa, podstawowe zdolności w zakresie badań i szkoleń.

HFR jest nadal aktywny w zakresie poprawy bezpieczeństwa reaktorów. Koordynacja starań, rozpowszechnianie wyników badań oraz wspieranie harmonizacji prowadzone są przy pomocy sieci obejmujących całą Europę.

HFR ma również na celu dostarczanie medycznych izotopów promieniotwórczych.

- 1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Wartość dodana działalności badawczej w zakresie HFR wynika ze skutków transgranicznych, korzyści skali oraz przyczyniania się do zmniejszenia krajowych inwestycji w badania.

Reaktor wykorzystywany jest również do komercyjnej produkcji izotopów promieniotwórczych dla ponad 65 % z 10 mln diagnoz medycznych przeprowadzanych co roku w Europie. Jest to bardzo ważny obiekt dla sektora medycznego w Europie (szpitali, klinik, lekarzy itd.), ponieważ izotopy promieniotwórcze są wykorzystywane w różnych dziedzinach medycyny, ale głównie do diagnostyki, profilaktyki i leczenia nowotworów. Istnieje bardzo niewiele alternatyw, ponieważ HFR produkuje większość wykorzystywanych obecnie izotopów krótkożyciowych. Ponadto ze względu na lokalizację reaktora w Europie jego produkcja jest szybko kierowana do europejskich ośrodków medycznych.

Interwencja na szczeblu europejskim jest również uzasadniona ze względu na ograniczoną liczbę reaktorów badawczych dostępnych w UE.

- 1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Obecne dostawy technetu Tc-99m do celów medycznych zależą od zbyt małej liczby reaktorów produkcyjnych, do których należy HFR. Jako że reaktory te powstały w latach 50-tych i 60-tych XX wieku, okres ich eksploatacji dobiega końca, co powoduje, że coraz częściej niezbędne są planowane wyłączenia w celach konserwacji oraz zdarzają się nieplanowane zakłócenia produkcji. W połowie maja 2009 r. kanadyjski reaktor NRU (służący do produkcji izotopów do celów medycznych) został wycofany z eksploatacji i był niedostępny do końca 2009 r., co wywołało utrzymujący się deficyt izotopów medycznych na całym świecie. W 2010 r. HFR został zamknięty w celu naprawy w obrębie dna reaktora (Bottom Plug Liner). W 2015 r. francuski reaktor badawczy Osiris został definitywnie wyłączony. Wydarzenia te zakłóciły dostawy izotopów medycznych. W 2023 r., na podaż negatywnie wpłynęło również kilka istotnych zdarzeń: opóźniony powrót do eksploatacji reaktora badawczego MARIA w Polsce, opóźnione ponowne uruchomienie HFR z powodu napraw oraz opóźnienie w eksploatacji reaktora badawczego SAFARI w Republice Południowej Afryki w następstwie planowanej konserwacji.

- 1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

W ramach proponowanego dodatkowego programu badawczego uwzględnione zostaną różne wyzwania naukowe i technologiczne związane z bezpieczeństwem technologii jądrowych. Jego działalność będzie ściśle związana z programem badawczo-szkoleniowym Euratomu „Horyzont Europa” (2021–2025), a także z jego przedłużeniem (2026–2027).

Ostateczna likwidacja HFR jako instalacji służącej do badań jądrowych JRC została uwzględniona w rozporządzeniu (Euratom) 2021/100 ustanawiającym specjalny program finansowy dotyczący likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi. Program dodatkowy odnosi się wyłącznie do

bezpiecznej eksploatacji reaktora i nie ma wpływu na zakres ani na budżet wspomnianego rozporządzenia Rady, zaś rozporządzenie to nie ma wpływu na zakres i budżet programu.

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

Nie dotyczy

1.6. Okres trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

☒ ograniczony okres trwania

☒ od 1.01.2024 r. do 31.12.2027 r.

☒ Okres trwania wpływu finansowego: od 2024 r. do 2027 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania i od 2024 r. do 2028 r. w odniesieniu do środków na płatności.

☐ nieograniczony czas trwania

Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania⁶

☒ Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

☒ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;

☐ przez agencje wykonawcze;

☐ Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

☐ Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;

☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);

☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;

☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;

☐ organom prawa publicznego;

☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;

☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;

☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.

Uwagi

Komisja jest właścicielem HFR zgodnie z porozumieniem zawartym między Euratomem i Niderlandami w dniu 25 lipca 1961 r. (wynajem na 99 lat). Eksploatacja HFR leży w gestii posiadacza zezwolenia na eksploatację – NRG (NL), co umożliwia eksploatację/użytkowanie w oparciu o niezależny i trwały system prawny. Dodatkowy program badawczy zarządzany

⁶ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/PL/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

przez JRC zapewnia dodatkowy dochód przeznaczony na badania dla finansujących państw członkowskich.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Obowiązki Komisji obejmują zarządzanie dodatkowym programem badawczym, a w konsekwencji składanie rocznych sprawozdań dotyczących:

- (i) stanu technicznego pracy reaktora;
- (ii) jego wykorzystania w celach naukowych;
- (iii) jego sytuacji budżetowej w zakresie dochodu finansowego z państw członkowskich; oraz
- (iv) wykonanych płatności.

Program jest uwzględniony w cyklu planowania JRC oraz w rocznym planie zarządzania. W rezultacie monitorowanie określonych celów zostanie uwzględnione w rocznym sprawozdaniu z działalności JRC.

Dodatkowo JRC sporządzi sprawozdanie końcowe. Sprawozdanie będzie dotyczyć zarządzania programem dodatkowym oraz uwzględniać następujące kwestie:

- sprawozdanie techniczne zapewniające dane operacyjne dotyczące HFR,
- skrócony opis głównych osiągnięć naukowych,
- status działań związanych z konserwacją,
- stan budżetu w zakresie dochodów od państw członkowskich oraz wykorzystania budżetu dodatkowego programu badawczego (w tym rezerw przeznaczonych na wycofanie reaktora z eksploatacji, kosztów zarządzania itp.).

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli*

Niniejszy program stanowi kontynuację poprzednich dodatkowych programów badawczych. Przygotowanie nowego programu dodatkowego zostało poddane ocenie wewnętrznej dokonanej przez uczestniczące w nim państwa członkowskie, dotyczącej zagrożeń związanych z udziałem w programie.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Sprawozdawczość dotyczyć będzie zarządzania dodatkowym programem badawczym oraz uwzględni kwestie techniczne, naukowe i budżetowe (w tym rezerwy przeznaczone na wycofanie reaktora z eksploatacji itp.).

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Nie dotyczy

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Należy określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. pochodzące ze strategii w zakresie zwalczania nadużyć finansowych.

Audyt oraz kontrola wewnętrzna wspomnianej wyżej sprawozdawczości są przeprowadzane przez JRC i obejmują zarówno aspekty techniczne, jak i budżetowe.

Prawodawstwo zapewni możliwość przeprowadzania audytów i kontroli na miejscu przez służby Komisji, w tym OLAF, przy użyciu standardowych przepisów zalecanych przez OLAF.

Strategia JRC dotycząca zwalczania nadużyć finansowych została zaktualizowana w 2022 r., aby przyczynić się do aktualizacji strategii Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych w celu uwzględnienia najnowszych metod OLAF.

Kontrolę nad obiegiem materiałów rozszczepialnych sprawuje Euratom i MAEA.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zrózn. / niezrózn. ⁷	państw EFTA ⁸	krajów kandydujących ⁹	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
1a	Artykuł 01 20 03 — Inne działania Pozycja 01 20 03 05— Funkcjonowanie reaktora wysokostrumieniowego (HFR) – Dodatkowe programy HFR	ZRÓŻNICOWANE	NIE	NIE	NIE	TAK

Nowe linie budżetowe, o których utworzenie się wnioskuje (nie dotyczy)

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zrózn. / niezrózn.	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	[XX.YY.YY.YY]		TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE

⁷ Środki zróżnicowane / środki niezróżnicowane

⁸ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

⁹ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na środki operacyjne

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	1a	Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia
---	-----------	--

DYREKCJA GENERALNA: JRC			Rok 2024 ¹⁰	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Rok >-2027	OGÓŁEM
• Środki operacyjne								
Pozycja w budżecie ¹¹ 01 20 03 05	Środki na zobowiązania	(1a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
	Środki na płatności	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne ¹²								
Linia budżetowa		(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
OGÓŁEM środki dla DG JRC	Środki na zobowiązania	=1a+1b +3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	.	p.m.
	Środki na	=2a+2b	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

¹⁰ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

¹¹ Zgodnie z oficjalną nomenklaturą budżetową na rok 2020; pozycja na lata 2021–2023 ma zostać określona zgodnie z nomenklaturą WRF na lata 2021–2027

¹² Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

	płatności	+3						
--	-----------	----	--	--	--	--	--	--

• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
	Środki na płatności	(5)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne		(6)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 1a wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+ 6	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
	Środki na płatności	=5+ 6	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Jeżeli wpływ wniosku/inicjatywy nie ogranicza się do jednego działu operacyjnego, należy powtórzyć powyższą część: Nie dotyczy

• OGÓŁEM środki operacyjne (wszystkie działy operacyjne)	Środki na zobowiązania	(4)							
	Środki na płatności	(5)							
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy (wszystkie działy operacyjne)		(6)							
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 4 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	Środki na zobowiązania	=4+ 6							
	Środki na płatności	=5+ 6							

Dział wieloletnich ram finansowych	5	„Wydatki administracyjne”
---	----------	----------------------------------

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do [załącznika do oceny skutków finansowych regulacji](#) (załącznik V do zasad wewnętrznych), przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
DYREKCJA GENERALNA: <.....>									
• Zasoby ludzkie		Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy				Nie dotyczy
• Pozostałe wydatki administracyjne		Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy				Nie dotyczy
OGÓŁEM Dyrekcja Generalna <....>	Środki	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy				Nie dotyczy

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy				Nie dotyczy
---	--	-------------	-------------	-------------	-------------	--	--	--	-------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok N ¹³	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić			OGÓŁEM
--	--	------------------------	------------	------------	------------	--	--	--	--------

¹³ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 5 wieloletnich ram finansowych						cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			
	Środki na zobowiązania	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				p.m.
	Środki na płatności	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				p.m.

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ↓			Rok 2024		Rok 2025		Rok 2026		Rok 2027		OGÓŁEM	
	PRODUKT											
	Rodzaj ¹⁴	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ¹⁵ ...			Bezpieczne i niezawodne funkcjonowanie HFR									
- Produkt	Dni eksploatacji pełną mocą	Nie dotyczy	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	1 000	p.m.
Cel szczegółowy nr 1 – suma częściowa			250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	1 000	p.m.
OGÓŁEM			250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	1 000	p.m.

¹⁴ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).
¹⁵ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cele szczegółowe ...”.

3.2.3. Synteza szacunkowego wpływu na środki administracyjne

☒ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych

☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N ¹⁶	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)	OGÓŁEM
--	------------------------	------------	------------	------------	---	--------

DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Pozostałe wydatki administracyjne								
Suma cząstkowa DZIAŁU 5 wieloletnich ram finansowych								

Poza DZIAŁEM 5 ¹⁷ wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Pozostałe wydatki administracyjne								
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 5 wieloletnich ram finansowych								

OGÓŁEM								
---------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

¹⁶ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

¹⁷ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

☒ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.

☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
XX 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)							
XX 01 01 02 (w delegaturach)							
XX 01 05 01/11/21 (pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 01/11 (bezpośrednie badania naukowe)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC) ¹⁸							
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)							
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT i JED w delegaturach)							
XX 01 04 yy ¹⁹	- w centrali						
	- w delegaturach						
XX 01 05 02/12/22 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 02/12 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)							
Inna linia budżetowa (określić)							
OGÓŁEM							

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Jedynym zadaniem wykonywanym przez JRC jest zarządzanie programem dodatkowym. Zadanie to jest wykonywane z wykorzystaniem środków finansowanych w całości z dochodów przeznaczonych na określony cel pochodzących z dodatkowego programu badawczego.
Personel zewnętrzny	Nie dotyczy

¹⁸ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

¹⁹ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Wniosek/inicjatywa:

- ☐ może zostać w pełni sfinansowany(a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF).
- ☐ wymaga zastosowania nieprzydzielonego marginesu środków w ramach odpowiedniego działu WRF lub zastosowania specjalnych instrumentów zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie WRF.
- ☐ wymaga rewizji WRF.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

Wniosek/inicjatywa:

- ☐ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☒ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

Środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Niderlandy	5,440	6,925	6,925	6,925				26,215
Francja	0,150	0,150	0,150	0,150				0,600
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem	5,590	7,075	7,075	7,075				26,815

Szacunkowy wpływ na dochody

☐ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.

☒ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:

☐ wpływ na zasoby własne

☒ wpływ na dochody inne

Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków

☒

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ²⁰			
		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
Pozycja 6221		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Pozycja 6 2 2 1:

Dochody z działalności reaktora wysokostrumieniowego (HFR) – Dochody przeznaczone na określony cel

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

Dodatkowy program badawczy jest finansowany ze składek pochodzących od uczestniczących państw członkowskich, obliczonych na podstawie budżetu w latach 2024–2027.

²⁰

W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.